

**Slovenska nacionalna deklaracija za
pospešitev digitalne preobrazbe mest, vasi in
skupnosti v trajnostno usmerjeno pametno
družbo**

Uvodne ugotovitve

Podpisniki deklaracije verjamemo, da se z digitalno preobrazbo družbe odpira edinstvena razvojna priložnost preobraziti slovenska mesta, vasi in skupnosti v pametna in trajnostna okolja, ki bodo vsem prebivalcem omogočila boljše pogoje za življenje in delo, občinam boljše upravljanje, raziskovalcem in akademskemu svetu nova področja dela in vire, civilni družbi nove možnosti, gospodarstvu pa lahko služi kot odskočna deska za preboj na nove trge. Skladno s strategijo razvoja informacijske družbe in nacionalno strategijo pametne specializacije, je digitalna preobrazba opredeljena tudi kot strateško razvojno področje, zato želimo to priložnost čim boljše uporabiti.

Verjamemo, da je za doseganje cilja vzpostavitve pametnih mest, vasi in skupnosti nujno partnersko povezovanje in sodelovanje vseh deležnikov, od javne in državne uprave, podjetij, institucij znanja, raziskovalnih organizacij, nevladnih organizacij do lokalne samouprave in posameznikov, torej celotne družbe. Povezovanje deležnikov je potekalo v različnih okvirih že do sedaj, sedaj pa želimo to povezovanje še nadgraditi in razširiti v okviru Slovenske digitalne koalicije.

Ugotavljamo, da se slovenski deležniki trenutno ne vključujejo v zadostni meri v evropske prebojne projekte na področju digitalne preobrazbe pametnih mest, vasi in skupnosti, kar želimo preseči s tesnejšim povezovanjem doma in na evropski ravni.

Vidimo priložnost za mednarodni gospodarski preboj slovenskih podjetij, ter pospešeno kreiranje vzpodbudnega podjetniškega in start-up okolja. S tem bomo zmanjšali odtekanje visokotehnološkega znanja in kapitala v tujino ter pritegnili tuje investicije v Slovenijo, kar bo pozitivno vplivalo tako na ustvarjanje kvalitetnih novih delovnih mest, kot na večje prilive v državni proračun.

Prav tako so neizkoriščeni potenciali nevladnih organizacij za družbeno ustrezen razvoj pametnih mest, vasi in skupnosti. Posebej z vidika ugotavljanja potreb ljudi po pametnih storitvah, vključevanju uporabnikov v razvoj aplikacij, krepitvi digitalnih veščin in umeščanju pametnih rešitev v lokalne skupnosti ob upoštevanju človekovih pravic in načel kot so dostopnost, zasebnost ter varnost. Pomembna vidika digitalne preobrazbe sta tudi večja demokratičnost in okrepljena preglednost delovanja lokalnih skupnosti.

Ugotavljamo, da daje Evropska unija izreden pomen digitalni preobrazbi, ki ima pozitivne učinke na Evropsko rast, zaposlovanje in kvaliteto življenja, ob doseganju ambicioznih okoljskih ciljev. S proaktivnim vključevanjem v evropske iniciative, podpisniki nacionalne deklaracije vidimo priložnost za pospešen razvoj trajnostno usmerjene pametne družbe tudi v Sloveniji.

Prepoznavamo prednost, ki jo ima Slovenija, da postane referenčna država na področju razvoja digitalne družbe.

Evropska deklaracija

Evropska unija je pripravila evropsko deklaracijo »JOIN, BOOST, SUSTAIN«, s podpisom katere so se odločevalci na vseh ravneh javne uprave (lokalna uprava, regionalna, državna uprava, EU) zavezali k združitvi moči pri spodbujanju trajnostne digitalne preobrazbe mest in skupnosti v EU, saj verjamejo, da sta tesno sodelovanje na podlagi upravljanja na več ravneh v EU in soustvarjanje z državljani ključna za poslanstvo preobraziti evropska mesta in skupnosti v pametne in trajnostne kraje, kjer ljudje radi živijo in delajo. Cilj podpisnikov evropske deklaracije je vključujoča, digitalna Evropa, da bi tako lahko vsaka skupnost imela gospodarske in socialne koristi od te preobrazbe. Evropska deklaracija je dostopna preko spletne strani living-in.eu.

Omenjena evropska deklaracija je pomemben korak pri uvedbi „evropskega načina“ digitalne preobrazbe mest in skupnosti, z namenom zagotoviti vodilni položaj EU na področju tehnologije ob spoštovanju evropskih vrednot in raznolikosti ter digitalnih pravic posameznikov.

V središču evropske deklaracije sta uporaba in razširjanje odprtih, interoperabilnih, medsektorskih in čezmejnih platform kot sredstev za spodbujanje digitalne preobrazbe, kar bo prispevalo k zagotavljanju tehnološke samostojnosti v EU in soustvarjanju digitalnih rešitev, ki evropskih mest in skupnosti ne vežejo na uporabo specifičnih tehnologij.

Podpisniki evropske deklaracije so se strinjali o naslednjih načelih:

- pristop, osredotočen na državljane,
- pristop pod vodstvom mest na ravni EU,
- mesto kot odprt inovacijski ekosistem, ki ga spodbujajo državljanke in državljani,
- etičen in družbeno odgovoren dostop do podatkov, njihova uporaba, izmenjava in upravljanje,
- tehnologije kot ključni omogočitveni dejavniki,
- interoperabilne digitalne platforme, ki temeljijo na odprtih standardih in tehničnih specifikacijah, vmesnikih za aplikacijsko programiranje (API) in skupnih podatkovnih modelih.

Podpisniki evropske deklaracije so se zavezali, da bodo skupaj razvijali naslednje trajnostne ukrepe – finančne, tehnične, pravne, ukrepe izobraževanja in krepitve zmogljivosti, ukrepe spremljanja in merjenja.

Zaveze podpisnikov nacionalne deklaracije

Podpisniki nacionalne deklaracije vidimo priložnost za pospešen razvoj slovenskih mest, vasi in skupnosti v trajnostno usmerjeno pametno družbo ob upoštevanju načel iz zgoraj omenjene evropske deklaracije,

S to nacionalno deklaracijo se podpisniki zavezujejo:

- k podpori načelom in ukrepom iz evropske deklaracije »JOIN, BOOST, SUSTAIN«,
- k partnerskemu in enakopravnemu sodelovanju med vsemi slovenskimi deležniki za digitalno preobrazbo družbe,
- h krepitevi digitalnih veščin in digitalne pismenosti ljudi za pametno uporabo digitalnih storitev,
- k vključevanju končnih uporabnikov v razvoj digitalni storitev, ki bodo zasnovane na uporabniku prijazen način ter prilagojene njihovemu znanju in možnostim,
- k varovanju človekovih pravic ter upoštevanju družbene in okoljske blaginje v digitalni preobrazbi,
- k združevanju naporov za pospeševanje digitalizacije in razvoja digitalnih storitev ter izdelkov z globalnim tržnim potencialom,
- k vzpostavitvi referenčne digitalne povezovalne platforme za lažje medsebojno povezovanje rešitev in podatkov,
- k uporabi odprtih standardov za digitalne rešitve, aplikacije in storitve,
- k partnerstvu na osnovi odprtega poslovnega modela, kjer partnerji svoje digitalne storitve povezujejo preko skupne povezovalne arhitekture,
- k povezovanju ljudi, podatkov, storitev in produktov, ki nastajajo na posameznih področjih pametnega mesta, vasi in skupnosti z namenom v celoti izkoristiti potencial digitalizacije v kontekstu pametne družbe,
- k prizadevanju za umestitev Slovenije kot zgledne in referenčne države za digitalno preobrazbo na področju pametnih mest, vasi in skupnosti.

Z namenom uresničevanja naštetih zavez ter pospeševanja razvoja in uporabe digitalnih rešitev bomo v okviru Slovenske digitalne koalicije vzpostavili odprt in vključujoč ekosistem za pametna mesta, vasi in skupnosti, ki bo združeval odločevalce na lokalni in nacionalni ravni, gospodarstvenike, raziskovalce, nevladne organizacije in ostale zainteresirane javnosti.

Prav tako si bomo prizadevali za vzpostavitev referenčne integralne digitalne arhitekture in platforme, ki bo vsem deležnikom omogočala:

- odprt dostop do podatkov,
- pravni in poslovni okvir skupnega razvoja,
- tehnične specifikacije tehnoloških komponent,

- hitro povezovanje obstoječih rešitev deležnikov v nove funkcionalne uporabniške storitve za zadoščanje potreb vključenih pilotnih okolij,
- testiranje in validiranje teh storitev v izvajalnem okolju ter
- vso ostalo potrebno infrastrukturo, namenjeno skupnim razvojnim aktivnostim.

Skupna referenčna platforma bo dostopna za različne skupine deležnikov, od ponudnikov različnih podatkov in storitev, razvijalcev, ki razvijajo lastne rešitve z uporabo teh storitev, vse do uporabnikov le-teh. V duhu povezovanja obstoječih rešitev deležnikov v funkcionalne uporabniške storitve z višjo dodano vrednostjo, bomo vzpostavili okolje, kjer bodo lahko ponudniki na enoten način objavili svoje podatke in storitve, pa tudi sami uporabili podatke in rešitve ostalih ponudnikov.

Pri razvoju bomo sledili naslednjim smernicam:

- uporaba enotnih standardov razvoja, testiranja, implementacije in vzdrževanja rešitev,
- visoka stopnja semantične in sintaktične interoperabilnosti z uporabo odprtih standardov,
- uporaba odprtih podatkovnih modelov,
- aktivno sodelovanje pri razvoju odprtih standardov tako v domačem, kakor tudi v mednarodnem okolju,
- povezovanje in uporaba slovenskega znanja ter informacijskih gradnikov pri razvoju naprednih rešitev na področju pametnih mest in skupnosti.

Podpisnik (ime, priimek):

Organizacija:

Funkcija:

Datum:

Podpis:

Kontaktna oseba (ime, priimek):

E-pošta kontaktne osebe:

SOGLASJE PODPISNIKA O HRANJENJU IN UPORABI OSEBNIH PODATKOV

Osebne podatke, ki nam jih posredujete ob podpisu Slovenske nacionalne deklaracije za pospešitev digitalne preobrazbe mest, vasi in skupnosti v trajnostno usmerjeno pametno družbo,

na GZS hranimo in obdelujemo v skladu z vašim jasnim in nedvoumnim soglasjem, ki temelji na členu 6 (1), (a) Splošne uredbe EU o varstvu osebnih podatkov (GDPR). Podatke zbiramo in hranimo za namen evidence podpisnikov te deklaracije. Soglasje za obdelavo osebnih podatkov podate s tem, ko podpišete deklaracijo. Svoje soglasje lahko kadarkoli umaknete preko elektronske pošte na naslov: ikthm@gzs.si. V primeru umika soglasja ne bomo več uporabljali vaših osebnih podatkov za obveščanje o vsebinah s področja pametnih mest (e-novicah, dogodkih, publikacijah). Morebiten umik soglasja ne vpliva na zakonitost obdelave vaših osebnih podatkov v času, preden je bil umik podan.